

EURO KOMPAS

DECEMBER 2018
ČÍSLO 4
ROČNÍK XIV.

ČASOPIS ÚRADU VLÁDY SR O ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOCH

**ROADSHOW 2018 –
SÚŤAŽ SA ZAČALA!** STR. 4

**ROBERT HAJŠEL: K VOĽBÁM
CHCEME PRILÁKAŤ HLAVNE
MLADÝCH ĽUDÍ** STR. 6

**PRIAMO RIADENÉ PROGRAMY
PONÚKAJÚ POTENCIÁL, KTORÝ
BY SME MALI VYUŽIŤ** STR. 20

**DREVO I KAMEŇ NA ORAVE
OPĀŤ OŽIVAJÚ** STR. 22

SLOVENSKO IDE ĎALEJ VĎAKA EUROFONDOM

ROADSHOW 2018 - SÚŤAŽ SA ZAČALA!

ROBERT HAJŠEL: K VOĽBÁM CHCEME PRILÁKAŤ HLAVNE MLADÝCH ĽUDÍ

PRIAMO RIADENÉ PROGRAMY PONÚKAJÚ POTENCIÁL, KTORÝ BY SME MALI VYUŽIŤ

DREVO I KAMEŇ NA ORAVE OPÄŤ OŽIVAJÚ

- 03 | MÁTE V HLAVE PLÁN? PREMEŇTE HO NA PROJEKT!
- 04 | ROADSHOW 2018 - SÚŤAŽ SA ZAČALA!
- 05 | PROJECT FAIR BOĽ O PROJEKTOCH, DISKUSIÁCH I SÚŤAŽENÍ
- 06 | ROBERT HAJŠEL: K VOĽBÁM CHCEME PRILÁKAŤ HLAVNE MLADÝCH ĽUDÍ
- 10 | PODPORA INTELIGENTNÝCH INOVÁCIÍ V PRIEMYSLE POKRAČUJE

- 12 | O DUJKOV MLYN JE PO REKONŠTRUKCII VEĽKÝ ZÁUJEM
- 14 | VÍŤAZNÉ ŠKOLY SI PREVZALI OCENENIA
- 15 | KALENDÁR NA ROK 2019
- 19 | PORADENSTVO O EUROFONDOCH BUDE POKRAČOVAŤ
- 20 | PRIAMO RIADENÉ PROGRAMY PONÚKAJÚ POTENCIÁL, KTORÝ BY SME MALI VYUŽIŤ

- 22 | DREVO I KAMEŇ NA ORAVE OPÄŤ OŽIVAJÚ
- 24 | PODZEMNÁ VODA PATRÍ MEDZI NAŠE SKRYTÉ POKLADY
- 25 | POZNÁME VÍŤAZOV V SÚŤAŽI VIDEOSPOTOV
- 26 | KEĎ VÁS DIEŤA OBJÍME, ŽE NECHCE ÍŠŤ DOMOV, TO JE NAJKRAJŠIE POĎAKOVANIE
- 28 | INFORMÁCIA O IMPLEMENTÁCII EŠIF K 31. 10. 2018
- 30 | ENGLISH SUMMARY

EUROKOMPAS – Časopis Úradu vlády SR o štrukturálnych fondoch, ročník XIV., číslo 4/2018, december 2018, vychádza 4-krát ročne. **Vydavateľ:** Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava, tel. 02/572 95 111, IČO: 00 151 513. **Nakladateľ a distribučná organizácia:** M KREO, s.r.o., Murgašova 1298/16, 010 01 Žilina, tel. 041/565 28 62, e-mail: mkreo@mkreo.sk. **Náklad:** 6 000 kusov. **Evidenčné číslo Ministerstva kultúry SR:** EV 2269/08. **ISSN:** 2453-899X. **Autorské práva** k tomuto časopisu vykonáva vydavateľ. Kopírovanie a akékoľvek rozmnožovanie, šírenie a používanie akejkoľvek časti vrátane zaradenia do elektronickej databázy je možné len s výslovným súhlasom vydavateľa.
Foto na titulnej strane: Depositphotos - zrekonštruované námestie v Kremnici.

MÁTE V HLAVE PLÁN? PREMEŇTE HO NA PROJEKT!

S týmto mottom spustil Úrad vlády SR od 13. augusta tohto roku veľkú televíznu, rozhlasovú a online kampaň EUGEN, ktorá je zameraná na zviditeľnenie projektov podporených Európskou úniou, aj na možnosti čerpania eurofondov.

Sprievodcom po úspešných projektoch je mladý stopár Eugen, ktorý cestuje po krajine a svoju túru komentuje. Stáva sa kronikárom investícií z fondov EÚ na Slovensku. Jedným z menších cieľov kampane bola aj podpora návštevnosti webového sídla eufondy.sk, a to sa podarilo! Za obdobie od 13. augusta do 15. novembra 2018 tu zaznamenali 3 368 200 návštev z 225 100 unikátnych adries, čo sú rekordné čísla. Od

Eugen
SPRIEVODCA EUFONDOVÝMI
PROJEKTAMI

vedenia spotov stúpa návštevnosť stránky doslova raketovým tempom.

Ak máte v hlave plán, premeňte ho na projekt. Na stránke eufondy.sk sa jednoducho dostanete k vyhľadávaču, kde nájdete výzvu, ktorá čo najviac „sedí“ s vaším plánom. Stačí zadať kľúčové slovo, prípadne slovné spojenie, ako napríklad „zatepľovanie“, „budovanie kanalizácie“ či „rekonštrukcia strechy“.

Text a foto: Úrad vlády SR

Ciele kampane:

- propagovať verejnosti existujúce oblasti podpory Európskej únie na Slovensku z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF),
- zrýchlenie čerpania eurofondov na základe vyhlásených výziev,
- mobilizácia potenciálnych prijímateľov eurofondov na predkladanie svojich projektov v rámci aktuálneho programového obdobia,
- komunikácia významu a dôležitosti eurofondov pre rozvoj našej krajiny,
- získavanie informácií prostredníctvom webu www.eufondy.sk.

VĎAKA EUROFONDOM
IDE SLOVENSKO ĎALEJ

CYKLOTRASY

Prejdite sa po Slovensku a objavujte úspešné projekty, ktoré vyrástli vďaka podpore z eurofondov.

www.eufondy.sk

ROADSHOW 2018 – SÚŤAŽ SA ZAČALA!

V októbri skončila prvá časť súťaže, ktorú pripravil a realizuje Úrad vlády SR pre študentov stredných škôl s cieľom priblížiť mladým ľuďom tematiku podpory eurofondov a inšpirovať ich pri príprave konkrétneho projektového zámeru.

So súťažným zadáním a s princípmi čerpania fondov Európskej únie sa oboznámili aj stredoškólcovia vo Veľkých Kapušanoch.

Lektori navštívili na Slovensku 20 miest a 30 škôl. Lučenec, Rimavská Sobota, Hnúšťa, Senec, Pezinok, Sereď, Bytča, Martin, Sučany, Handlová, Kremnica, Krupina, Banská Štiavnica, Banská Bystrica, Zvolen, Jelšava, Rožňava, Spišská Nová Ves, Krompachy, Veľké Kapušany, to je výpočet všetkých navštívených miest. Prednášok sa zúčastnilo viac ako 900 študentov.

Každé podujatie sa skladalo z informačného stretnutia a prezentácie, počas ktorej mali stredoškólcovia možnosť oboznámiť sa s princípmi čerpania fondov ako aj s konkrétnymi informáciami o operačných programoch. Lektori Úradu vlády SR vysvetlili súťažné zadanie, teda ako vypracovať vlastný a originálny projektový zámer.

Študenti, ale aj pedagógovia sa o tematiku eurofondov živo zaujímali.

V diskusii zaznievali konkrétne nápady žiakov škôl, analýza už realizovaných projektov v ich blízkom okolí či regiónu.

Stredoškólcovia majú teraz možnosť vytvoriť za každú školu maximálne 3 štvorčlenné družstvá, ktoré budú vypracovávať súťažný projektový zámer.

Termín jeho odoslania na adresu Úradu vlády SR je 31. december 2018.

Projekty bude posudzovať odborná porota zložená zo zástupcov Úradu vlády SR, Centrálného koordinačného orgánu Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu a jednotlivých riadiacich orgánov operačných programov, ktorá určí umiestnenie na prvých troch miestach. Súťaží sa o zaujímavé a hodnotné ceny, tak pre školy, ako aj pre študentov, členov víťazných tímov.

Najúspešnejšie družstvá si preberú výhry osobne počas slávnostného vyhlásenia výsledkov v Bratislave do konca marca 2019.

Ceny pre školy:

1. tovar podľa potrieb školy v hodnote 10 000 eur,
2. tovar podľa potrieb školy v hodnote 8 000 eur,
3. tovar podľa potrieb školy v hodnote 6 000 eur.

Každý člen víťazného tímu získa:

1. cena – smart TV 4K Ultra,
2. cena – notebook + balík Microsoft Office 2016,
3. cena – tablet.

Text a foto: Úrad vlády SR

PROJECT FAIR BOL O PROJEKTOCH, DISKUSIÁCH I SÚŤAŽENÍ

Zástupcovia viac ako 30 organizácií zo Žilinského kraja predstavili v októbri svoje úspešné projekty podporené z finančných prostriedkov Európskej únie.

Prezentácie projektov podporených z eurofondov si pozreli stovky návštevníkov.

Dianie na podujatí Project fair sledovali z vyšších poschodí aj študenti Žilinskej univerzity.

O krom samotnej propagácie mali projektoví riešitelia možnosť stretnúť sa a vymeniť si skúsenosti. Stánky s ich prezentáciami si v stredu 17. októbra pozreli vo foyeri Žilinskej univerzity stovky návštevníkov. Treba k nim pripočítať aj študentov, ktorí sledovali dianie z vyšších poschodí cez zábradlie.

„Išli sme podľa modelu, ktorý sme si vytvorili. Chceli sme ukázať silu toho, čo pre nás Európska únia robí priamo cez konkrétne projekty. Snažili sme sa vybrať také, na ktorých sa zúčastnili konkrétni ľudia – zo škôl, úradov, obcí, Žilinskej univerzity, tá má veľký balík projektov.

Preto sme do toho išli, skúsenosť a debata medzi ľuďmi je veľmi cenná,“ vysvetlila Alena Mičicová, riaditeľka Informačného centra Europe Direct (EDIC) Žilina, ktoré podujatie pripravilo v spolupráci so Žilinskou univerzitou.

K cieľovým skupinám patrili predovšetkým mladí ľudia. Atraktívnou pre nich bola aj súťaž o Európskej únii, do ktorej sa mohli zapojiť cez mobilný telefón. Stačilo si stiahnuť aplikáciu a odpovedať cez ňu na otázky, ktoré položil moderátor. Aplikácia potom vyhodnotila, kto mal najviac správnych odpovedí a označila víťaza. „Ťahákom pre mladých bola práve forma tejto súťaže. Pri našom stánku však boli aj

testy, ktoré sa dali vyplniť tradičnou formou na papieri. Ak niekto nechcel ísť cez aplikáciu, mohol sa zapojiť do súťaže takouto formou,“ doplnila Alena Mičicová.

Podľa nej je príklad tímov, ktoré už realizovali projekty zo zdrojov Európskej únie, často motiváciou pre tých, ktorí nad takouto možnosťou ešte len rozmýšľajú. Súčasťou podujatia Project fair bol aj workshop na tému Ako pripraviť dobrý projekt Erasmus+ a Erasmus+ DAY 2018 určený hlavne pre pedagogických pracovníkov a projektových manažérov v školách.

Vladimír Tošovec
Foto: EDIC Žilina

ROBERT HAJŠEL: K VOL'BÁM CHCEME PRILÁKAŤ HLAVNE MLADÝCH ĽUDÍ

Okrem prezidentských volieb nás v roku 2019 čakajú aj voľby do Európskeho parlamentu. Slováci sa na nich doteraz zúčastnili trikrát a vždy s najnižšou účasťou voličov v rámci Európskej únie. Ako túto situáciu zmeniť, ale aj o obrane proti dezinformáciám na sociálnych sieťach či o eurofondoch po roku 2020 hovoríme s Robertom Hajšlom, riaditeľom Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku.

V Európskej únii prebieha pred voľbami do Európskeho parlamentu kampaň s názvom Tentoraz idem voliť. Môžete priblížiť ako vyzerá na Slovensku, kde je účasť na eurovoľbách tradične veľmi nízka, ako má motivovať našich voličov?

Európsky parlament (EP) sa snaží urobiť všetko, čo je v jeho silách, aby ľudia mali dostatok informácií a vedomostí o tom, čo táto inštitúcia robí pre občanov, čím sa zaoberá a aké má miesto v rozhodovacom procese. Keďže záujem o voľby do Európskeho parlamentu nie je porovnateľný napríklad so záujmom o voľby do národných parlamentov alebo miestnych zastupiteľstiev, a pre Slovensko to platí obzvlášť, pripravil Európsky parlament iniciatívu Tentoraz idem voliť. Mala by u ľudí vzbudiť záujem o veci verejné na úrovni Európskej únie. Umožniť im zapojiť sa do diskusií o tom, kam by mala EÚ smerovať, vytvoriť platformu pre občanov, školy, občianske združenia a mimovládne organizácie, aby mohli svojím dielom prispievať do tejto diskusie, a tým generovať väčší záujem širších vrstiev

Riaditeľ Kancelárie Európskeho parlamentu v Slovenskej republike Robert Hajšel.

obyvateľstva o voľby do Európskeho parlamentu.

V čom vidíte príčiny dlhodobo rekordne nízkej účasti Slovákov v eurovoľbách?

Mnohí hovoria o paradoxe, že Slovensko a jeho občania stále pociťujú výhody z členstva v Európskej únii a vidia, že ich krajina z toho profituje, napriek tomu voliť nechodia. Priama závislosť tu neexistuje, ľudia u nás sú motivovaní ísť voliť hlavne vtedy, keď vidia určité hroziace nebezpečenstvo, vtedy sa vedú zmobilizovať. Dokázali to napríklad minuloročné voľby župana v Banskobystrickom kraji.

Ak ide o ďalšie dôvody, treba spomenúť, že Európsky parlament má u Slovákov stále vysokú dôveru, napríklad v porovnaní s Národnou radou SR a inými orgánmi, teší sa aj vyššej popularite ako Európska komisia. Vyzerá to, ako keby ľudia boli spokojní s tým, čo sa deje na úrovni Európskeho parlamentu, ale to neznamená, že sa niečo nedá zlepšiť.

Dôvody môžu byť aj technické. Na Slovensku sa dá voliť len fyzicky, človek musí prísť do volebnej miestnosti. Nedá sa zapojiť do volieb poštou, cez splnomocnenie, zo zahraničia, ani

Teraz sme sa rozhodli viac využiť atraktívnejšie formy spolupráce. Napríklad s pomocou youtuberov, ktorí sú u mladých veľmi populárni, známymi moderátormi a ľuďmi, ktorí môžu mať v tejto vekovej kategórii vplyv. Podarilo sa nám získať moderátora Sajfu, ktorý nahral propagačné video, kde hovorí, že pôjde voliť. Veríme, že podobné videá nahrajú a zverejnia aj ďalší vplyvní youtuberi a moderátori. Toto je tiež súčasťou iniciatívy Tentoraz idem voliť.

elektronicky. Toto všetko akoby odrážalo hlavne mladých ľudí, ktorí nežijú v mieste svojho bydliska a sú pohodlní na to, aby si vybavili voličský preukaz.

Apelovať by som chcel aj na politické strany, ktoré doteraz akoby tejto udalosti nevenovali dostatočnú pozornosť oproti voľbám do národného parlamentu či miestnych zastupiteľstiev. Zdá sa, akoby niektorým politickým subjektom príliš nezáležalo na mobilizácii voličov do volieb do Európskeho parlamentu, pretože ich voliči sú viac disciplinovaní a takto môžu dosiahnuť lepší výsledok ako pri vyššej účasti.

Chceme motivovať predovšetkým tých, ktorí sa zaujímajú o fungovanie Európskej únie, profitujú z členstva, ale počas volieb uprednostnia iné záujmy, prípadne si zabudnú vybaviť voličský preukaz, ak sa nenachádzajú v mieste trvalého bydliska. Týchto chceme podchytiť v našej kampani.

Čím by ste chceli osloviť mladšiu generáciu, ako by sa dal zvýšiť ich záujem o veci verejné v rámci EÚ?

Vyzerá to, akoby táto skupina európske voľby doslova bojkotovala. Je však pravda, že mladí sa veľkým percentom nezúčastňujú ani iných volieb. Ide o paradox, pretože aj my v spolupráci s ďalšími inštitúciami, ako je Úrad vlády SR, ministerstvo zahraničných vecí, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, sieť centier Europe Direct, usporadúvame rôzne diskusie s mladými ľuďmi v školách. Počas nich, keď sa opýtame, kto pôjde voliť, tak 80 až 90 percent z účastníkov zdvihne ruku. Tak tomu bolo aj pred predchádzajúcimi voľbami, ale do skutočnej účasti sa to nepremietlo.

Teraz sme sa rozhodli viac využiť atraktívnejšie formy spolupráce. Napríklad s pomocou youtuberov, ktorí sú

tentorazidemvolit.eu

u mladých veľmi populárni, známymi moderátormi a ľuďmi, ktorí môžu mať v tejto vekovej kategórii vplyv. Podarilo sa nám získať moderátora Sajfu, ktorý nahral propagačné video, kde hovorí, že pôjde voliť. Veríme, že podobné videá nahrajú a zverejnia aj ďalší vplyvní youtuberi a moderátori. Toto je tiež súčasťou iniciatívy Tentoraz idem voliť.

Ako sa dá do tejto iniciatívy zapojiť?

Zaregistrovať sa na internete je veľmi jednoduchý proces, ktorý zaberie maximálne 20 sekúnd. Stačí zadať meno, priezvisko, e-mailovú adresu. Potom už záleží na každom účastníkovi, či sa rozhodne zohrávať aj nejakú aktívnejšiu úlohu, tí dostanú od nás ďalšie informácie a propagačné materiály, prípadne logistickú podporu pri organizovaní vlastných podujatí, alebo len budú dostávať e-maily s aktuálnymi informáciami. Sme veľmi radi, že v rámci Slovenska sa viacero mladých ľudí rozhodlo zapojiť aj aktívnejšou formou. Majú záujem organizovať podujatia, vytvorili už špeciálnu skupinu na Facebooku, účet

Mnohí hovoria o paradexe, že Slovensko a jeho občania stále pocitujú výhody z členstva v EÚ a vidia, že ich krajina z toho profituje, napriek tomu voliť nechodia. Priama závislosť tu neexistuje, ľudia u nás sú motivovaní ísť voliť hlavne vtedy, keď vidia určité hroziace nebezpečenstvo, vtedy sa vedú zmobilizovať. Dokázali to napríklad minuloročné voľby župana v Banskobystrickom kraji.

na Instagrame, a šíria informácie o voľbách do EP ďalej. Je to akýsi záväzok, že v sobotu 25. mája 2019 nezostaneme doma, ale pôjdeme voliť. Ak nebudem v mieste svojho bydliska, tak si vybavím voličský preukaz.

Platforma Tentoraz idem voliť má aj tú výhodu, že každý, kto sa do nej prihlási, má k dispozícii interaktívnu mapu, kde môže vidieť všetky podujatia, ktoré sa v najbližšej dobe organizujú v súvislosti

Robert Hajšel v diskusii v rámci kampane Tentoraz idem voliť.

s Európskou úniou a Európskym parlamentom. Ak registrovaný člen označí svoje okruhy záujmov, môže k nim dostávať špeciálne materiály priamo súvisiace s témami, ktoré ho zaujímajú. Takisto má prístup k databáze s názvom Čo robí Európa pre mňa. Tu si môže nájsť správy podľa konkrétnych regiónov, prípadne tém, ktoré sú mu blízke.

Iniciatívu Tentoraz idem voliť sme spustili ešte pred letom, doteraz sa do

nej zapojilo takmer 90-tisíc ľudí v celej Európskej únii, z toho 4-tisíc na Slovensku. V pomyselnom rebríčku nám zatiaľ patrí 6. až 7. miesto. Ak by sa to pretavilo do skutočnej účasti v eurovoľbách, tak by sme boli naozaj spokojní.

Doteraz sa Slovensko zúčastnilo troch volieb do Európskeho parlamentu a vždy skončilo, čo sa týka účasti voličov, na poslednom mieste. V roku 2014 sme prekonalí vlastný rekord v „neú-

časti“, keď sa zúčastnilo len 13 percent oprávnených voličov. Ešte viac bola situácia alarmujúca v kategórii mladých ľudí od 18 do 25 rokov, kde sa na voľbách zúčastnilo len 6 percent oprávnených mladých voličov.

Aké podujatia organizujete v rámci propagácie blížiacich sa eurovolieb?

Všetky akcie, ktoré organizujeme po celom Slovensku, a sú ich desiatky, sa snažíme orientovať na zvyšovanie povedomia o Európskom parlamente, o jeho práci. Podujatia sú väčšinou vo forme diskusií v školách v spolupráci s ďalšími organizáciami, na ktorých sa zúčastňujú stovky ľudí. V niektorých mestách – v Bratislave, Košiciach, Prešove – organizujeme 9. mája oslavy Dňa Európy. Od marca 2019 plánujeme informačným autobusom navštíviť všetky krajské a väčšie okresné mestá, súčasťou zábavno-informačných podujatí s kultúrnym programom budú diskusie s občanmi. Chceme sa zamerať na informovanie v súvislosti s našim členstvom v Európskej únii. Podporu očakávame od siete Europe Direct, hlavne v mestách, kde majú svoje sídla.

Dotkli sme sa už propagácie volieb na internete. V dnešnej dobe však slúži aj na šírenie rôznych nepravdivých správ a propagandy, hlavne na sociálnych sieťach. Dá sa tomu nejakým spôsobom čeliť?

Je to tak, po sociálnych sieťach sa šíria rôzne správy, ktoré sú niekedy zámerne prispôbované a očierňujú napríklad fungovanie Európskej únie, snažia sa vytvoriť rozkol medzi jednotlivými štátmi alebo inštitúciami, dať do konfliktu záujmy podnikateľov so školákmi, seniorov s mladými a podobne. Najlepším postupom je v tomto prípade prevencia, to znamená prichádzať s overenými informáciami o fungovaní EÚ. Aké sú výhody, ktoré vyplývajú z členstva danej krajiny, či už v oblasti fungovania ekonomiky a podpory investícií cez eurofondy alebo napríklad v možnosti školských výmen v rámci programu Erasmus+, rôzne podporné programy a granty pre podnikateľov, ale aj pre mi-

**ČO ROBÍ
EURÓPA
PRE MŇA**

**V
MOJOM
REGIÓNE**

**V
MOJOM
ŽIVOTE**

**POD
LUPOU**

www.co-europa-robi-pre-mna.eu

Doteraz sa Slovensko zúčastnilo troch volieb do Európskeho parlamentu a vždy skončilo, čo sa týka účasti voličov, na poslednom mieste. V roku 2014 sme prekonalí vlastný rekord v „neúčasti“, keď sa zúčastnilo len 13 percent oprávnených voličov. Ešte viac bola situácia alarmujúca v kategórii mladých ľudí od 18 do 25 rokov, kde sa na voľbách zúčastnilo len 6 percent oprávnených mladých voličov.

movládne organizácie či univerzity.

Ak sa takéto správy objavia, musíme sa snažiť o nápravu. Treba mať pripravený skutočný príbeh, pravdivú verziu, ako sa veci majú a vedieť ich rozšíriť cez vlastné komunikačné zdroje a sociálne siete, ale aj cez iné internetové komunikačné kanály a prostredníctvom médií. Musím povedať, že s médiami máme dobrú spoluprácu. Spoliehame sa na to, že bude dobrá aj pri zvyšovaní povedomia o voľbách do Európskeho parlamentu, aby toho 25. mája naozaj nebol na Slovensku človek, ktorý by nešiel voliť len preto, že nevedel, že sa takéto voľby konajú.

Dnes sa už veľa hovorí aj o novom programovom období po roku 2020 a o tom, že by sme nemuseli mať k dispozícii také množstvo eurofondov, ako je tomu napríklad v aktuálnom progra-

movom období. Ako vnímate túto situáciu z vašej pozície?

Európsky parlament vstupuje do tohto procesu až v závere schvaľovania finančného rámca. Musí ho odsúhlasiť a schváliť ho musí aj Rada Európskej únie, čiže všetky členské štáty. Zatiaľ je na stole návrh Európskej komisie, o ktorom sa diskutuje a ktorý predpokladá isté zníženie množstva eurofondov pre takzvané nové členské štáty, vrátane Slovenska. Je to na jednej strane dôsledok vystúpenia Veľkej Británie z EÚ, ako aj preto, že niektoré slovenské regióny už budú ekonomicky rozvinuté do takej miery, že sa nebudú môcť kvalifikovať na niektoré druhy pomoci.

Slovensko o eurofondy určite ešte nepríde, dostane ich pravdepodobne v trochu menšom objeme. Na to, aby ich mohlo využiť, sa bude musieť vedieť ešte lepšie, odbornejšie pripraviť. Výsledky budú závisieť od toho, ako sa k téme postavia jednotlivé krajiny. Napríklad tie, ktoré budú dotknuté týmto znížením, či budú vedieť vytvoriť spoločný front a presadiť na rokovaniach vlastné záujmy. Veľká časť rozpočtu EÚ ide na eurofondy, ale aj na poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, kde Slovensko tiež získava značnú podporu. Sú tu však aj záujmy iných krajín, preto bude veľa závisieť od rokovaní.

Jaroslav Kizek

Foto: **Kancelária Európskeho parlamentu**

PODPORA INTELIGENTNÝCH INOVÁCIÍ V PRIEMYSLE POKRAČUJE

Operačný program Výskum a inovácie pokračuje v podpore inovácií a technologického rozvoja v podnikoch a prichádza s novou výzvou zameranou na podporu inteligentných inovácií v priemysle, na ktorú je vyčlenených 35 miliónov eur.

Ministerstvo hospodárstva SR ako sprostredkovateľský orgán pre operačný program Výskum a inovácie pripravilo výzvu, ktorej cieľom je podporiť rozvoj inteligentných inovácií v podnikoch. Podniky môžu v rámci nej získať príspevok na nákup dlhodobého majetku za účelom zavedenia kombinácie viacerých prvkov inteligentných riešení vo svojej produkčnej prevádzke. Prvky inteligentných riešení sú rozdelené do troch kategórií, ktoré predstavujú úroveň riešenia inteligentných investícií podľa miery komplexnosti a intenzity využitia, a to nasledovne:

- Kategória 1 – Synergické a pokročilé inteligentné riešenia,
- Kategória 2 – Pokročilé inteligentné riešenia,
- Kategória 3 – Zariadenia a systémy s inteligentnou podporou.

Jednotlivé prvky inteligentných riešení sú uvedené priamo v dokumente výzvy. V rámci nej môžu byť podporené mikro, malé, stredné aj veľké podniky. Oprávneným územím je celé územie Slovenska s výnimkou Bratislavského kraja, pričom rozhodujúce je miesto realizácie projektu, nie sídlo žiadateľa. V rámci výzvy sú k dispozícii prostriedky vo výške 35 miliónov eur. Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 3 milióny eur, minimálna výška 100-tisíc eur.

Výzva je pripravená ako otvorená, teda k jej uzavretiu dôjde až po vyčer-

Podniky môžu získať príspevok na nákup majetku za účelom zavedenia kombinácie viacerých prvkov inteligentných riešení.

paní prostriedkov, respektíve na základe rozhodnutia poskytovateľa. Uzavierky prvého a druhého hodnotiaceho kola sú naplánované na 29. marca a 31. mája

2019. Uzavierky ďalších kôl budú nasledovať v dvojmesačných intervaloch.

Všetky potrebné informácie môžu záujemcovia získať na webovom sídle operačného programu www.opvai.sk alebo prostredníctvom e-mailovej adresy vyzvy@mhsr.sk.

**Sekcia štrukturálnych fondov EÚ,
Ministerstvo hospodárstva SR
Foto: Depositphotos**

Základné informácie o výzve na podporu inteligentných inovácií v priemysle

Operačný program	Výskum a inovácie
Kód výzvy	OPVal-MH/DP/2018/1.2.2-21
Alokácia (vyčlenené finančné prostriedky)	35 000 000 eur
Oprávnené územie (miesto realizácie projektu)	Celé územie SR okrem Bratislavského kraja
Oprávnení žiadatelia	mikro, malé, stredné a veľké podniky registrované na území SR, od ktorých vzniku ku dňu predloženia žiadosti uplynulo minimálne 36 mesiacov (pri splnení všetkých ostatných podmienok)
Typ výzvy	otvorená
Uzávierky hodnotiacich kôl	1. kolo - 29. marec 2019 2. kolo - 31. máj 2019
Kontakt na poskytovateľa	Slovenská inovačná a energetická agentúra sekcia implementácie EŠIF Bajkalská 27 827 99 Bratislava 27 web: www.opvai.sk e-mail: opvai@siea.gov.sk

VĎAKA EUROFONDOM IDE SLOVENSKO ĎALEJ

PODPORA START-UPOV

Prejdite sa po Slovensku a objavujte úspešné projekty, ktoré vyrástli vďaka podpore z eurofondov.

www.eufondy.sk

O DUJKOV MLYN JE PO REKONŠTRUKCII VEĽKÝ ZÁUJEM

V obci Dohňany, ktorá sa nachádza v Púchovskej doline, nájdeme niekoľko unikátnych kultúrnych a technických skvostov. Okrem rekonštruovaného mlyna sú obyvatelia hrdí na pamätnú izbu obce, rozhľadňu na kopci Tlstá hora či na náučný chodník Tri skaly.

Mlyn Emila Dujku stojí v Dohňanoch od roku 1936. V tej dobe to bolo technicky moderné zariadenie, ktoré fungovalo na elektrický pohon. Elektrickú energiu, ktorá poháňala celé zariadenie mlyna, vyrábali vodné Francisciho turbíny.

„Po roku 1948 ho majiteľom Jánovi a Anne Dujkovcom vzali a prevádzkovali ho v rámci štátneho podniku Mlyny – pekáreň s tým, že pán Dujka v ňom ostal pracovať. Samozrejme, po ďalších zmenách v roku 1989 bol tento majetok vrátený rodine Dujkovcov,“ hovorí starosta obce Milan Panáček.

Vtedy sa unikátny mlyn zaradil k mnohým pamiatkam na Slovensku, ktoré začali chátrať, a preto bol turisticky veľmi málo atraktívny.

„Aj to bol dôvod, prečo sme v roku 2010 pripravili projekt pod názvom Rekonštrukcia historických mlynov v pohraničných obciach Dohňany a Míkulůvka. Bol to projekt z európskych fondov, konkrétne z Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013, kde sa celkové náklady vyšplhali na takmer 300-tisíc eur,“ prezrádza starosta.

Návštevníci si môžu pozrieť klasické spôsoby mlynárstva

Projekt zahŕňal rekonštrukciu mlyna v Dohňanoch a takisto v moravskej obci Míkulůvka, kde zrekonštruovali vodný mlyn. Od roku realizácie (2010) je technická pamiatka v prevádzke. Návštevníci si môžu pozrieť staré, klasické spôsoby

Historickú technickú pamiatku rekonštruovali v roku 2010, odvtedy je plne funkčná.

mletia obilia či výroby múky. K dispozícii sú aj historické listiny a fotografie, ktoré sú úzko späté s touto stavbou, približujú jej históriu či život rodiny Dujkovcov.

„Projekt bol zameraný na úpravu okolia, prístupové cesty k mlynu, opravu

strechy, fasády. Ale aj zariadenie ako také sa zrepasovalo. Mlyn je takmer výlučne drevené zariadenie, mlecie stroje sú rakúskej a nemeckej výroby, do toho sme nezasahovali. Skôr išlo o celkový vzhľad budovy, aby sa toto historické miesto mohlo opäť otvoriť návštevníkom a ukázalo, ako sa kedysi vyrábala múka,“ pokračuje Milan Panáček.

Po obnovení mlyna začal byť o toto miesto veľký záujem. Aj rodina Dujkovcov, s ktorou obec stále nejakým spôsobom spolupracuje, oceňuje tento projekt.

Najviac návštevníkov prichádza z blízkej školy v prírode, ale aj z neďalekých kúpeľov v Nimnici. Na obhliadku často zavítajú aj turisti zo širokého okolia. Od

Starosta Dohnian Milan Panáček chváli spoluprácu s moravskou obcou Horní Lideč.

rekonštrukcie si pýchu Dohnian prezreli tisícky záujemcov.

Spolupráca s družobnou obcou

Miestom, ktoré nemožno pri návšteve Dohnian a okolia obísť, je aj pamätná izba obce. Zrekonštruovaná bola zo starej historickej budovy Maďarskej školy.

„Na tomto krásnom mieste sme sústredili dobové dokumenty a historické fotografie. Vznikla tu expozícia najmä pre mladšiu generáciu, aby ľudia vedeli, ako sa v tej dobe žilo v Dohňanoch a okolí tohto regiónu,“ vysvetľuje starosta obce. V prilehlom areáli vznikol park, na ktorý

„Projekt bol zameraný na úpravu okolia, prístupové cesty k mlynu, opravu strechy, fasády, ale aj zariadenie sa zrepasovalo. Mlyn je takmer výlučne drevené zariadenie, mlecie stroje sú rakúskej a nemeckej výroby, do toho sme nezasahovali. Skôr išlo o celkový vzhľad budovy, aby sa toto historické miesto mohlo opäť otvoriť návštevníkom a ukázalo, ako sa kedysi vyrábala múka,“ povedal Milan Panáček, starosta Dohnian.

Obec Dohňany je spoluúčastníkom projektu Česko-slovenský pohyblivý betlehem v moravskej obci Horní Lideč.

obec následne nadviazala ďalšie projekty, napríklad infocentrum. Oproti pamätnej izbe vybudovali nový Dom kultúrnych tradícií, v ktorom sa nachádza expozícia historických krojov z Púchovskej doliny a z Hornolidecka.

Aj tento projekt vznikol vďaka cezhraničnej spolupráci Slovenská republika – Česká republika, Dohňany sa opäť spojili s partnerskou a družobnou obcou Horní Lideč na Morave. Počas posledných 12 rokov využili družobné obce spoluprácu pri realizácii 5 projektov z fondov Európskej únie.

Rozhľadňu navštívia každý rok tisíce turistov

Medzi najväčšie atrakcie v Dohňanoch patrí aj rozhľadňa Púchovskej doliny, ktorú ročne navštívia asi 25-tisíc ľudí. „Je to drevená veža na hrebeni pohoria, ktoré obklopuje našu obec a Púchovskú dolinu. Práve toto miesto je najčastejšie vyhľadávaným turistickým cieľom u nás, ale aj náučný chodník, kde sa dá naplávať celodenný výlet, je častým terčom návštevníkov v lete i v zime. Má celoročné využitie,“ hovorí Milan Panáček.

Dohňany sa tešia zvýšenému záujmu turistov najmä od roku 2003. V tom čase sa vedenie obce začalo venovať využitiu prostriedkov z Európskej únie. Podarilo sa zrealizovať viacero projektov, ktoré radikálne zvýšili návštevnosť v obci. Výrazne tomu napomohla spolupráca s českou dedinkou Horní Lideč.

„Sme spoluúčastníkom projektu Česko-slovenský pohyblivý betlehem, ktorý je umiestnený v Hornej Lideči. Je to ešte väčší a zaujímavejší betlehem ako v Ražskej Lesnej. Najmä v predvianočnom období a počas roka ho navštívia asi 20-tisíc ľudí,“ prezrádza starosta Dohnian.

Obec sa môže popýšiť aj známym cyklistickým klubom CK EPIC Dohňany, ktorý v roku 2011 usporiadal majstrovstvá Európy v horských bicykloch v kategórii cross country. O medailové umiestnenia bojovali vtedy jazdci z 25 krajín a obec navštívilo asi 15-tisíc fanúšikov z celej Európy.

Radoslav Blažek

Foto: autor, betlemhornilidec.cz

VÍŤAZNÉ ŠKOLY SI PREVZALI OCENENIA

Stredné školy, ktorých tímy uspeli v súťaži Roadshow 2017, sa v novembri dočkali. Zástupcovia Úradu vlády SR odovzdali ceny v Snine, Skalici a Modre.

Išlo o súťaž v príprave projektových zámerov podľa skutočne vyhlásených výziev, prípadne zameraní jednotlivých operačných programov v rámci čerpania eurofondov.

Školy prejavili záujem o notebooky, špeciálne videosoftvéry, kamery, data-projektory, interaktívne tabule a zostavy, meracie prístroje či switche. Záujem však mali aj o nábytok, švihadlá, lopty, stavebnice a hry. Išlo len o vzdelávacie pomôcky, nevyhnutné veci pre výučbu na stredných školách.

V rámci Roadshow 2017 navštívili zástupcovia Úradu vlády SR 18 slovenských miest a 32 stredných škôl. Odborná porota napokon vybrala 3 projekty, ktoré spĺňali kritériá uskutočniteľnosti, inovátnosti, potrieb v regióne a aj synergie.

Najlepším, a teda víťazným sa stal projekt Zdieľaj bicykle, šetri prírodu študentov Strednej priemyselnej školy v Snine, ktorý získal 171 bodov. Tím „Priemyslováci“ tvorili Patrícia Andrejčíková, Petra Mišková, Viktor Dráb a Mário Širgeľ. Projekt predpokladá vybudovanie 5 stanovišť bicyklov, ktoré si budú môcť občania požičať za primeraný poplatok. Stojany budú vybavené elektronickými čítačkami čipových kariet, zdieľané bicykle budú opatrené GPS systémom a bude možné si ich požičať na jednom a vrátiť na inom stanovišti.

Na druhom mieste sa umiestnil so 167 bodmi projekt s názvom Zvýšenie kvality prírodovedného vzdelávania formou zážitkového učenia a vybudovanie centra ornitoterapie v regióne Malých Karpát – Falcon z Gymnázia Karola Štúra v Modre. Tím „Wings – Sokolí“ tvorili Alexandra Liptajová, Diana Moravčíková, Adam Porkert a Ema Nováková. Študenti sa zamerali na zabezpečenie modernizá-

Členovia víťazného tímu zo Sniny a riaditeľka Strednej priemyselnej školy Alena Romanová (vľavo).

Danica Grnáčová, riaditeľka Gymnázia Karola Štúra v Modre, ktorého študenti skončili v súťaži Roadshow 2017 na druhom mieste.

cie učebni pre prírodovedné vzdelávanie. V spolupráci so sokoliarskym dvorom Astur chcú sprevádzkovať centrum ornitoterapie na hrade Červený kameň.

Tretie miesto získal projekt Revitalizácia veterného mlyna v meste Holíč študentov Gymnázia F. V. Sasinka v Skalici.

Tím „Pšenica“ tvorili Martin Momot, Filip Ružička, Adam Reháč, Nicolas Hrnčirík. Ich projektový zámer získal 161 bodov. Mlyn v Holíči je jediným zachovaným veterným mlynom svojho druhu na Slovensku. Bol postavený v 19. storočí v holandskom štýle, od konca prvej svetovej vojny nemá využitie. Študenti v projekte navrhli, aby spĺňal funkciu vybranú obyvateľmi mesta, napríklad ako galéria miestnych umelcov, múzeum historického Holíča a okolia s príležitostnými expozíciami miestnej základnej umeleckej školy, prípadne by mal iné využitie.

Ocenení študenti si už individuálne ceny prevzali osobne na slávnostnom odovzdávaní v Zrkadlovej sále Úradu vlády SR v marci tohto roku. V novembri zástupcovia Úradu vlády SR odovzdali oceneným školám ceny v hodnote 10-tisíc, 8-tisíc a 6-tisíc eur podľa toho, na ktorom mieste sa ich študenti umiestnili. Ceny si mohli vybrať samotné školy.

Text a foto: Úrad vlády SR

Anglický park v okolí rekonštruovaného Budatínskeho hradu.

Foto: Depositphotos.

2019

OKTÓBER

	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	

NOVEMBER

	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	

DECEMBER

	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

Gotický kostol a Nový zámok v Banskej Štiavnici.

Foto: Depositphotos.

2019

JANUÁR

	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	

FEBRUÁR

	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	
2	9	16	23	
3	10	17	24	

MAREC

	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31

Starý rímsky kostol v Dražovciach.

Foto: Depositphotos.

2019

APRÍL

1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	

MÁJ

6	13	20	27	
7	14	21	28	
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	

JÚN

3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OPTP
operačný program
technická pomoc

Rekonštruovaný Čachtický hrad.

Foto: Depositphotos.

2019

JÚL

1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	

AUGUST

	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	

SEPTEMBER

2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	
1	8	15	22	29

PORADENSTVO O EUROFONDOCH BUDE POKRAČOVAŤ

Vicepremiér Richard Raši ohlásil v novembri v Nitre po boku župana Milana Belicu pokračovanie úspešného projektu Informačno-poradenských centier (IPC).

Model bezplatného poradenstva pre obce, firmy či združenia, ktoré majú záujem o financie z eurofondov, sa v súčasnosti chýli ku stanovenému koncu, pokračovať však bude až do roku 2021. „Sieť 7 informačno-poradenských centier dnes prepája celé Slovensko. Najstaršie z nich je práve to v Nitre. Vzniklo v rovnaký deň ako Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu, 1. júna 2016. Za dva roky existencie poskytl takmer 500 konzultácií, spoluorganizovalo 20 seminárov, na ktorých sa zúčastnilo viac ako 1000 ľudí, ale predovšetkým pomohlo žiadateľom pripraviť 165 žiadostí o príspevok, z ktorých až 73

percent bolo úspešných,“ uviedol podpredsa vlády Richard Raši.

„Všetkým týmto žiadateľom centrum ušetrilo nemalé peniaze za konzultantov. Som presvedčený, že výsledky nitrianskeho IPC, ako aj čísla za celé Slovensko jasne ukazujú, že naše samosprávy, podnikatelia aj občania si zaslúžia, aby centrá išli ďalej,“ doplnil Richard Raši.

Na celoštátnej úrovni sa v rámci projektu IPC uskutočnilo 2 822 konzultácií a 176 seminárov pre takmer 8-tisíc ľudí. Klienti informačno-poradenských centier vo všetkých krajských mestách okrem

Bratislavy podali 1 919 žiadostí o nenávratný finančný príspevok s úspešnosťou až 66 percent. Záujem o konzultácie sa pritom stále zvyšuje. Väčšina klientov si ich pochvaľuje – viac ako 70 percent ľudí bolo s poskytnutými službami veľmi spokojných alebo spokojných.

„Navyše, z pôvodného rozpočtu 2,2 milióna eur sa podarilo ušetriť až 680-tisíc, teda takmer tretinu. Vďaka tým úsporám bude možné predĺžiť projekt namiesto plánovaných 2 rokov až na tri,“ dodal Richard Raši s tým, že rozpočet na ďalšie obdobie bude 2,3 milióna eur, čo predstavuje asi 330-tisíc eur na jedno centrum. Tieto výdavky sú určené na organizáciu vzdelávacích a informačných aktivít, materiálno-technické vybavenie IPC a mzdy zamestnancov.

**Úrad podpredsedu vlády SR
pre investície a informatizáciu**

VĎAKA EUROFONDOM IDE SLOVENSKO ĎALEJ

ÚPRAVA VODNÝCH TOKOV

Prejdite sa po Slovensku a objavujte úspešné projekty, ktoré vyrástli vďaka podpore z eurofondov.

www.eufondy.sk

PRIAMO RIADENÉ PROGRAMY PONÚKAJÚ POTENCIÁL, KTORÝ BY SME MALI VYUŽIŤ

O posilnení využívania priamo riadených programov na Slovensku, ich dôležitosti, možnostiach i nedostatkoch pri ich využívaní hovorí generálna riaditeľka sekcie CKO na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu Denisa Žiláková.

Čo sú to priamo riadené programy?

Európska únia poskytuje dva hlavné typy financovania – fondy, ktoré sú centrálné a priamo riadené Európskou komisiou, a fondy, ktoré spoločne spravujú členské štáty a EÚ (európske štrukturálne a investičné fondy).

V prípade spoločne riadených fondov sú za implementáciu programov na národnej úrovni zodpovedné členské štáty. Tieto potom pridelujú prostriedky z fondov koncovým prijímateľom (napríklad podnikom, poľnohospodárom, samosprávam). Členský štát nesie hlavnú zodpovednosť za vytvorenie systému riadenia a kontroly, ktorý zodpovedá požiadavkám uvedeným v nariadeniach, čím zaručuje efektívne fungovanie systému a tiež prevenciu nezrovnalostí, ich odhaľovanie a nápravu. Komisia má dozornú úlohu a kontroluje, či je režim upravujúci fungovanie systému riadenia a kontroly vyhovujúci. Overuje tiež efektívnosť fungovania tohto systému a v prípade potreby vykonáva finančné opravy.

V prípade priamo riadených fondov nesie zodpovednosť za realizáciu programov vo väčšine prípadov Európska komisia. Len pri vybraných programoch (napríklad Erasmus+) je časť zodpovednosti prenesená aj na vnútroštátne orgány. Pre väčšinu priamo riadených programov je na Slovensku vytvorený takzvaný národný kontaktný bod. Zodpovednosť za národné kontaktné body majú v kompetencii ústredné orgány štátnej správy (ich rozpočtové alebo príspevkové organizácie) zastrešujúce príslušné tematické oblasti.

Generálna riaditeľka sekcie Centrálny koordinačný orgán na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu Denisa Žiláková.

Aké priamo riadené programy poznáme?

Medzi najznámejšie a zároveň najväčšie programy patria Horizont 2020 pre oblasť vedy, výskumu a inovácií, Erasmus+ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, Nástroj na prepájanie Európy pre oblasť dopravy, telekomunikácií a energetiky, LIFE pre životné prostredie, COSME pre oblasť podnikania a priemyslu, či Kreativná Európa pre oblasť kultúry. Pre nové programové obdobie sa pripravuje program zameraný na informačné technológie pod názvom Digitálna Európa.

Prečo sú pre nás priamo riadené programy dôležité?

Programy priamo riadené Európskou komisiou ponúkajú dodatočné prostriedky pre krajinu, ako aj možnosti zapojiť sa do strategických sietí a partnerstiev v európskom priestore. Slúžia na prehľbovanie spolupráce členských štátov EÚ pri riešení spoločných problémov a spoločnom prístupe k rozvojovým výzvam. Tieto nástroje sú viacročné a sú financované priamo z rozpočtu EÚ. Na ich implementáciu boli prostredníctvom viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 vyčlenené finančné pros-

triedky v objeme presahujúcom 100 miliárd eur. Na obdobie rokov 2021 – 2027 táto suma ešte porastie.

Schopnosť efektívne a účinne využívať disponibilné zdroje EÚ nielen v rámci národných programov, ale aj v rámci programov zameraných na medzinárodnú spoluprácu, prinesie podporu rozvoja krajiny a jej regiónov, ako aj zlepšenie kreditu Slovenskej republiky.

Aké sú nedostatky pri využívaní priamo riadených programov na Slovensku?

Pri viacerých priamo riadených programoch je úspešnosť Slovenska dlhodobo

aktívne podporoval synergické a komplementárne využívanie týchto fondov. Jedným z dôvodov je, že priamo riadené programy nemajú svojho „gestora“, ktorý by dokázal riešiť systémové nedostatky a podporovať strategické prepojenie s inými finančnými zdrojmi za účelom maximalizácie finančných a nefinančných prínosov pre Slovenskú republiku.

Ako sa dá súčasná situácia zlepšiť?

Riešením je posilnenie strategického riadenia zdrojov EÚ na národnej úrovni prostredníctvom vytvorenia účinných mechanizmov a štruktúr na zabezpečenie

nie koordinácie medzi priamo riadenými fondmi a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi.

Na základe uznesenia vlády SR z januára tohto roka získal Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu mandát na takúto koordináciu. V rámci neho rozbehol Úrad niekoľko aktivít, ktorými chce zvýšiť povedomie verejnosti o priamo riadených programoch, ako aj zapojenie slovenských subjektov v nich.

Zástupcovia Úradu najskôr absolvovali v priebehu mesiacov apríl a máj dve misie pod mojím vedením, počas ktorých sme sa stretli s vrcholnými predstaviteľmi 10 priamo riadených programov v Bruseli a dohodli sa na budúcej spolupráci.

Aktuálne finalizujeme webový portál za účelom sústredenia informácií o priamo riadených programoch na jednom mieste, sprehľadnenia informácií o možnostiach získania podpory a vyhlásených výzvach, možnostiach hľadania partnerských organizácií do projektov, ako aj informácií o úspešne realizovaných projektoch na Slovensku.

V Bratislave sme 8. novembra 2018 zorganizovali konferenciu pod záštitou podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu Richarda Rašiho za účasti krajín V4+4 (Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Chorvátsko, Slovinsko, Bulharsko a Rumunsko), vrcholných predstaviteľov Európskej komisie a odbornej verejnosti. Cieľom konferencie bola výmena skúseností v oblasti synergií medzi priamo riadenými fondmi a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi, príklady dobrej praxe a úspešných projektov spolufinancovaných z prostriedkov priamo riadených programov, ako aj formulácia odporúčaní pre budúce programové obdobie.

V budúcnosti plánujeme realizáciu ďalších aktivít, ako napríklad centrálnu koordináciu a usmerňovanie priamo riadených programov v podmienkach Slovenskej republiky aj prostredníctvom zastúpenia v Bruseli, o ktorých budeme radi informovať.

Cieľom bratislavskej konferencie bola výmena skúseností v oblasti synergií medzi priamo riadenými fondmi a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi, príklady úspešnej praxe a ďalšie témy.

nízka. Jedným z problémov je, že národné kontaktné body vykonávajú svoju činnosť izolovane. V súčasnosti každý národný kontaktný bod uplatňuje rôzne prístupy k informovaniu verejnosti. Kvalita, rozsah a zrozumiteľnosť informácií o podmienkach zapojenia slovenských subjektov do týchto programov sa líši, celkovo však možno konštatovať, že povedomie verejnosti o možnostiach získania finančných zdrojov z priamo riadených programov je nízke. Závažným nedostatkom doterajšieho prístupu časti zodpovedných inštitúcií na Slovensku je aj absencia prepojenia vo vzťahu k ďalším finančným zdrojom EÚ, predovšetkým európskym štrukturálnym a investičným fondom. Na Slovensku neexistuje funkčný koordináčny mechanizmus, ktorý by

Programy priamo riadené Európskou komisiou ponúkajú dodatočné prostriedky pre krajinu, ako aj možnosti zapojiť sa do strategických sietí a partnerstiev v európskom priestore. Slúžia na prehlbovanie spolupráce členských štátov EÚ pri riešení spoločných problémov a spoločnom prístupe k rozvojovým výzvam. Tieto nástroje sú viacročné a sú financované priamo z rozpočtu EÚ. Na ich implementáciu boli prostredníctvom viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 vyčlenené finančné prostriedky v objeme presahujúcom 100 miliárd eur.

Text a foto: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, sekcia Centrálny koordináčny orgán

DREVO I KAMEŇ NA ORAVE OPĀŤ OŽÍVAJÚ

Stovky kamenných piet, plastik, krížov a výzdob kostolov podnes inštalovaných na severnom Slovensku a v južnom Poľsku sú svedectvom zručnosti niekdajších majstrov. Z nich vynikali predovšetkým kamenári z rodu Bielopotockovcov z Oravského Bieleho Potoka, ktorých tradícia siaha až do prvej polovice 17. storočia.

O rezbárstve platí to isté, medzi najznámejších umelcov z tejto oblasti patrili na Orave Štefan Siváň starší a mladší, insitní rezbári z obce Babín. Dnešní remeselníci majú na čom stavať. Pri oživovaní tradície je aj v súčasnosti samozrejmosťou spolupráca medzi Slováckmi a Poliakmi na oboch stranách hranice. Tento významný kultúrny atribút a prvok spoločného kultúrneho dedičstva rozvíjajú prostredníctvom projektu, v rámci ktorého sa stretávajú a spoločne tvoria, pripravujú výstavy, vzniká bedeker i dokumentárny film.

„Chceme vyhľadať a prezentovať insitných tvorcov, ich výrobky a dielne, podporiť tvorbu a spoločné aktivity. Medzi ciele patrí aj poskytnutie priestoru na ďalšiu prácu a vzdelávanie nových tvorcov. Publikáciou a vytvorením komplexnej ponuky plánujeme prezentovať aktivity a expozície približujúce kamenárstvo a drevorezbu ako ucelený produkt v oblasti kultúrneho turizmu,“ priblížil zámer projektu riaditeľ Oravského kultúrneho strediska Miroslav Žabenský.

TVORIVÉ STRETNUTIE ČLOVEK A DREVO, ORAVSKÁ POLHORA, 21. – 27. 5. 2018

Posledný májový týždeň ožili zvukmi dlát priestory penziónu v Oravskej Polhore. Témou tvorivého stretnutia bolo vytvorenie spoločného betlehemu, do ktorého každý z tvorcov prispel vlastnou plastikou. S témou sa popasovala takmer dvadsiatka rezbárov zo Slovenska i Poľska. Súčasťou boli aj tvorivé dielne pre záujemcov, ktorí sa chcú stať rezbármi, tie lektorovali Albert Šimrák (na snímke) a Stanislav Ondřík.

TVORIVÉ STRETNUTIE NÁVRATY K SIVÁŇOVCOM, BABÍN, 13. – 19. 8. 2018

Dvadsiatka ľudových umelcov zo Slovenska a Poľska sa na medzinárodnom rezbárskom plenéri Návraty k Siváňovcom v Babíne popasovala so statnými topolovými a lipovými klátmi. Svoje diela tvorili v priestoroch Galérie ľudového rezbárstva v obci.

Organizátori zvolili ako tému zábavu dedinského človeka po práci. Po spoločnom betleheme zhmotnili v auguste šikovné ruky rezbárov celú ľudovú kapelu i tanečníkov. Tvorivého stretnutia sa opäť zúčastnili aj záujemcovia o tvorbu, ktorí pod vedením lektorov Stanislava Ondříka a Róberta Veselého vnikli do tajov tradičnej drevorezby.

Obec Babín je na Slovensku i mimo neho známa prostredníctvom rezbárstva. Tradíciu insitnej drevorezby, prezentovanú najmä rodom Siváňovcom, úspešne oživujú organizátori realizáciou tvorivých stretnutí v prírode už druhé desaťročie. V rámci podujatia si pripomenuli známu rezbársku rodinu i návštevou siváňovskej drevenice a tvorbou vychádzajúcou z ich tradície.

Rezbári Ján Špuler (vľavo) a Alena Mrekajová z Bobrova, vpravo Peter Pagáčik z Istebného.

TVORIVÉ STRETNUTIE NÁVRATY K BIELOPOTOCKÉMU KAMEŇU, ORAVSKÝ BIELY POTOK, 24. – 30. 9. 2018

Posledný septembrový týždeň patril kamenárom na stretnutí v Oravskom Bielom Potoku. V obci, ktorá je známa svojou kamenárskou tradíciou, sa zišlo 22 remeselníkov zo Slovenska a Poľska. Tvorivé stretnutie sa realizovalo pod názvom Návraty k bielopotockému kameňu ako ďalšia aktivita projektu Návraty k rezbárskej a kamenárskej tradícii na slovensko-poľskom pohraničí. Ľudoví umelci vytvorili za týždeň z pieskovcových kvádrov v priestoroch ihriska plastiky apoštolov, svätých a patrónov. Ich stretnutie už 13 rokov poskytuje priestor a možnosť konfrontovať svoju umeleckú prácu, zdokonaľovať remeselnú zručnosť a spoznávať technické a výtvarné možnosti kameňa.

Toto si mohli vyskúšať aj prihlásení záujemcovia, ktorí mali možnosť tvoriť z kameňa ako uční. Lektormi stretnutia boli Stanislaw Dziur a Ján Šeliga. V obci Oravský Biely Potok sa v minulosti nachádzali tri pieskovcové lomy. Tento prírodný potenciál už niekoľko sto rokov využívajú nielen miestni stavebníci ako materiál na obklady či schody, ale aj umelci na tvorbu reliéfov a plastík.

Marcin Lichoszyt z Dolnej Zubrice v Poľsku.

Usporiadatelia podujatí sa takto snažia zabezpečiť prenos kultúrneho posolstva a zručností k mladým pokračovateľom. Plastiky, ktoré na tvorivých stretnutiach vznikli, prezentovali na výstavách v októbri a novembri tohto roku v poľskom meste Bielsko-Biala, v decembri a januári 2019 ich môžu záujemcovia vidieť v Múzeu oravskej dediny v Zuberci a na jar v Dolnom Kubíne. Potom sa stanú trvalou súčasťou expozície Oravského kultúrneho strediska.

Okrem zručných majstrov si mohli prácu vyskúšať aj mladí záujemcovia.

Vyvrcholením projektu Návraty k rezbárskej a kamenárskej tradícii na slovensko-poľskom pohraničí, ktorý

je spolufinancovaný Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Interreg V-A

Poľsko – Slovensko 2014 – 2020, bude vydanie dvojazyčného bedeka a dokumentárneho filmu propagujúceho fenomén tradičnej ľudovej tvorby, nositeľov štýlu i expozícií. Tieto aktivity sa stanú ďalšími čriepkami v mozaike snáh o zviditeľnenie kultúrneho potenciálu Oravy i regiónu Żywiec a Bielsko-Biala.

Cieľom snažení Oravského kultúrneho strediska v tejto oblasti je podporiť a oživiť tradíciu neprofesionálnej tvorby, zachytiť ju, zaznamenať a ucelene prezentovať a propagovať.

Text a foto: **Oravské kultúrne stredisko**

PODZEMNÁ VODA PATRÍ MEDZI NAŠE SKRYTÉ POKLADY

Na rozdiel od ohňa je skôr tichým služobníkom pripraveným byť k dispozícii, ak sme ochotní ju hľadať. K územiám bohatým na kvalitné zdroje podzemnej vody u nás patria krasové pohoria.

Hoci tvoria len menej ako 5 percent z rozlohy Slovenska, pokrývajú polovicu jeho spotreby pitnej vody. Zaujímavým príkladom takéhoto zdroja je podzemný tok Krásnohorskej jaskyne v Slovenskom krase (okres Rožňava). Keďže sa jaskyňa nachádza pod Silickou priehradou a je turisticky prístupná, využívanie jej vody ako pitnej si vyžaduje dôkladné poznanie systému, ktorým preteká.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra pracuje na projekte, v rámci ktorého monitorujú výdatnosť, chemické a mikrobiologické zloženie vody výtoku z jaskyne, nazývaného prameň Buzgó, ale i ďalších výtokov krasovej vody v jaskyni a jej okolí.

Okrem toho vyvinuli a testujú jedinečný prototyp zariadenia, ktoré permanentne sleduje kvalitu vody a v prípade zhoršenia zastaví jej odber do času, kým sa nezlepší. Skoršie pozorovania zistili, že pri extrémne vysokých dažďových zrážkach môže dôjsť k zakaleniu podzemnej vody. Práve tento nepriaznivý jav má eliminovať testovaný prototyp zariadenia na regulovanie odberu.

Všetky údaje vedci zaznamenávajú a vyhodnocujú, aby sa tento prírodný systém, citlivý na vplyvy človeka, mohol účinne chrániť a zachovať pre budúce generácie. Výsledky projektu, vrátane online monitoringu kvality vody prameňa Buzgó, si môžete pozrieť na www.geology.sk/krascave.

Kvalitná krasová voda

Doterajšie merania ukazujú, že z hľadiska chemického zloženia je voda Krásnohor-

Bohatá sintrová výzdoba Krásnohorskej jaskyne je lákadlom pre turistov.

skej jaskyne vhodná na pitie. Pre ľudský organizmus má priaznivý obsah vápnika v kombinácii s horčíkom a neobsahuje potenciálne toxické stopové prvky. Sú v nej však prítomné niektoré baktérie, preto musí byť v prípade použitia dezinfikovaná. Pri využití krasových vôd je to častým javom.

Kombinované využitie jaskyne

V súčasnosti je Krásnohorská jaskyňa sezónne prístupná početným záujemcom o jej obhliadku, čo prispieva k rozvoju turistického ruchu v gemerskom regióne. Monitoring ukazuje, že aj pri takomto využívaní si jej krasová voda zachováva kvalitu požadovanú na pitné účely. Môže byť

Vchod do Krásnohorskej jaskyne s prameňom Buzgó.

teda využívaná aj ďalším spôsobom pri-nášajúcim úžitok miestnym obyvateľom – ako zdroj kvalitnej pitnej vody. Jej trvalo udržateľné využívanie je však podmienené dodržiavaním správnych podmienok odberu vody a dôslednou ochranou celého vodného systému.

Jaskyňa je unikátnym prírodným výtvorom zapísaným v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Prehliadková trasa vedie ku Kvapľu rožňavských jaskyniarov, čo je gigantický stĺp vysoký 34 metrov. Donedávna bol zapísaný v Guinnessovej knihe rekordov ako najväč-

Názov projektu: Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Projekt je súčasťou série európskych projektov LIFE+

Riešiteľská organizácia: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

Obdobie riešenia: 2012 – 2018

Projektový partner: Občianske združenie EnviSlovakia Bratislava

ší kvapel na svete. Aj keď to už neplatí, ide o monumentálny výtvor prírody, ktorý nemá v jaskyniach mierneho klimatického pásma obdobu.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

Foto: **Peter Bajtoš**

POZNÁME VÍŤAZOV V SÚŤAŽI VIDEOSPOTOV

Rozvoj mesta Spišská Nová Ves a eurofondy, to bola téma autor-ky víťazného videospotu v súťaži Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu 2018. Mária Dirgová z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici svojou prácou najviac oslovila odbornú porotu.

Súťaž pre študentov slovenských stredných a vysokých škôl vyhlásil Úrad vlády Slovenskej republiky na jar tohto roku už po siedmy raz. Mladí ľudia opäť dokázali svoju originalitu, tvorivosť, veľkú dávku talentu i schopností. Do súťaže prihlásili práce, v ktorých vlastným pohľadom priblížili, čo všetko sa podarilo zmeniť s pomocou eurofondov v ich blízkom okolí – cyklotrasy, námestia, domovy seniorov, kaštiele, synagógy, školy či celé mestá.

So svojimi videospotmi sa prihlásilo 8 mladých autorov. Ich príspevky hodnotila odborná komisia zložená zo zástupcov Úradu vlády SR, Kancelárie prezidenta Českej republiky a Protos Production.

Porota hodnotila práce podľa kritérií:

- uchopenie témy
- tvorivosť
- originalita
- spracovanie
- inovatívnosť

Víťazmi sa stali:

1. miesto: **Mária Dirgová**, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica. Spot: Rozvoj mesta Spišská Nová Ves.
2. miesto: **Nina Chorvátová**, Obchodná akadémia, Dolný Kubín. Spot: Cyklotrasa.
3. miesto: **Adam Spodniak**, Gymnázium Boženy Slančíkovej-Timravy, Lučenec. Spot: Zichyho palác Divín.

Hodnotné vecné ceny – HD kameru, externý harddisk a tablet, odovzdal víťazom organizátor súťaže pred vianočnými sviatkami.

Súťaž Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu 2018 zodpovedá požiadavkám Joint Communication Actions, teda 7 spoločným komunikačným činnostiam, ktoré vzišli z aktivít eurokomisárky pre regionálnu politiku Coriny Crețu a eurokomisárky pre zamestnanosť, sociálne záležitosti, zručnosti a pracovnú mobilitu Marianne Thyssen. Slovensko je jedna z mála európskych krajín, ktorá vo väčšine bodov plní tento plán.

Text a foto: **Úrad vlády SR**
Odbor informovanosti a publicity

KEĎ VÁS DIEŤA OBJÍME, ŽE NECHCE ÍŠŤ DOMOV, TO JE NAJKRAJŠIE POĎAKOVANIE

Pri dvore Materskej školy na Radvanskej ulici v Banskej Bystrici sa mnohí okoloidúci pristavia. Lezecká stena kopíruje svah pod blízkou školou, preliezačky vyzerajú ako lokomotívy, pieskoviská sú čisto upravené.

Na plochách okolo ihriska sú spevnené časti z platní z recyklovanej gumených tlmiacej prípadný pád. Podľa poverenej riaditeľky Jany Zacharovovej sú dojímavé niekedy aj každodenné lúčenia: „Keď vás dieťa objíme, že nechce odísť zo škôlky domov, to je najkrajšie poďakovanie.“

Pre niektoré učiteľky v tejto materskej škole je pritom veľkou výhodou aj taká vec, ako je plot okolo školského dvora. „Pre iných je to samozrejmosť, ale ja som doteraz robila len v starých škôlkach, a plot s dvorom či ihriskom sme nemali. Chodil nám tam kdekoľvek, lebo budova musela byť pre tam sídliace zdravotné stredisko prístupná verejnosti. Museli sme teda dávať veľký pozor na deti, aby k nim nechodili chorí a aby sa nám nestratili. Keď mi mesto ponúklo možnosť učiť v novej materskej škole, najprv som si pozrela dvor, či má plot, a hneď som bola nadšená, že sem idem,“ vysvetlila učiteľka Materskej školy na Radvanskej ulici Mária Slovíková. Podľa jej ďalších slov si učenie konečne užíva aj vďaka eurofondom.

„Ku starej škôlke nám bežne chodili venčiť psov. Takže keď som išla s deťmi von, musela som najprv prekontrolovať dvor, či tam nie sú psie výkaly, fľaše alebo iné odpadky. Dnes by už asi nikto neveril, že sme museli riešiť takéto veci. A to učiteľov vyčerpávalo najviac,“ doplnila Mária Slovíková.

Nevyužitý priestor už slúžia deťom

Mesto Banská Bystrica sa rozhodlo pre projekt rekonštrukcie materskej školy na Radvanskej ulici z pragmatických

Pred vstupom do škôlky majú školskú tabuľu na oznamy rodičom.

Učiteľka Mária Slovíková si vďaka eurofondom konečne prácu v škôlke užíva.

„Keď vás dieťa objíme, že nechce odísť zo škôlky domov, to je najkrajšie poďakovanie,“ prezradila poverená riaditeľka MŠ Radvanská Jana Zacharová.

dôvodov. Boli tu nevyužívané priestory základnej školy, tie však neboli vhodné na umiestnenie novej škôlky. Bolo nutné objekt rekonštruovať do požadovanej podoby, čo sa vďaka príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja podarilo. Pribudli nové toalety pre predškolské zariadenie, požiarne únikové východy, šatne, denné miestnosti, a to všetko pre 3 triedy s celkovou kapacitou 66 žiakov.

Z bývalej školskej chodby vytvorili novú jedáleň s prípravňou jedál, kde

dnes pracuje kuchárka z pôvodnej základnej školy Lubica Lakončíková, podľa ktorej sa v takto upravených moderných priestoroch varí oveľa ľahšie.

Najmladšou učiteľkou je Gabriela Šoltýsová, ktorá má síce len trojročnú prax, ale učila už aj v súkromnej materskej škole. „Štátna materská škola mi vyhovuje oveľa viac, aj čo sa týka výšky platu. Vďaka eurofondom máme od začiatku všetko, čo je potrebné na modernú výchovu detí, kým súkromník pracuje na začiatku len s tým, čo má momentálne k dispozícii a potom časom si potrebné veci dopĺňa. Čiže porovnávať štátnu materskú školu s tou súkromnou sa vlastne ani nedá. Štátna je na oveľa vyššej kvalitatívnej úrovni, aspoň čo som mala možnosť spoznať.“

Škola a škôlka sa dopĺňajú

V okolí budovy škôlky bola nevyužívaná oplotená trávnatá plocha, kde vybudovali z projektu ihrisko hneď vedľa novovybudovanej multifunkčnej športovej plochy základnej školy. Podľa Jany Zacharovovej sa materská a základná škola navzájom

„Z bývalej chodby školy vytvorili novú jedáleň s prípravovňou jedál, v takto upravených moderných priestoroch sa varí oveľa ľahšie,“ hodnotí kuchárka Lubica Lakončíková.

dopĺňajú: „Na základnej škole sa z našej materskej tešia, lebo tu majú budúcich žiakov. Už teraz pripravujeme množstvo rôznych spoločných akcií nielen so športovým, ale aj výchovným zameraním.“

Dokopy 3 nové triedy škôlkarov majú aj 3 šatne, 3 umývárne, 3 spálne, sklad hračiek, spomínanú jedáleň, prípravovňu jedál, technickú miestnosť pre upratovačky a 3 miestnosti pre učiteľky. Zo strany prístupovej cesty od parku je bezbariérový vchod.

Jedinú obavu mali pedagógovia z toho, že do novej materskej školy boli prihlásené iba deti, ktoré ešte nikdy žiadne predškolské zariadenie nenavštevovali. Učiteľka Gabriela Trestová však dodala: „Dnešné deti sú veľmi múdre, ak to po-

Poverená riaditeľka Jana Zacharová.

rovnávam s minulými rokmi. Vidno, že úroveň poznania sa rozširuje už oveľa rýchlejšie ako v minulosti.“

Poverená riaditeľka Jana Zacharová skonštatovala, že napriek tomu, že u všetkých detí išlo o prvú skúsenosť so školským zariadením, adaptovali sa veľmi rýchlo a s oveľa menšími problémami, než očakávali. Nečudo, svoje zohráva aj prostredie, ktoré spolu s láskavým prístupom učiteľiek dokáže doslova zázraky.

PROJEKT IROP MŠ RADVANSKÁ BANSKÁ BYSTRICA

Os 2 – Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

2.2.1 – Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách
Cieľom je sprístupnenie služieb infraštruktúry materských škôl s cieľom zvýšenia zaškolenia detí materských škôl a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky.

Začiatok a ukončenie realizácie:
12/2017 – 06/2018

Zdroje EÚ: 420 290 €

Drevený vláčik so šmykľavkou ako preliezačka.

Kontakty:

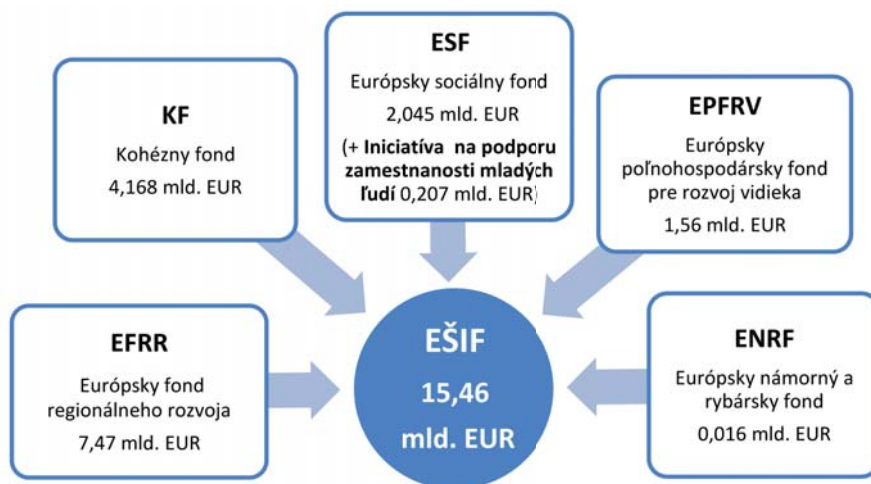
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Dobrovičova 12
812 66 Bratislava
www.mpsr.sk

Sekcia riadenia programov regionálneho rozvoja
Račianska 153/A
P.O. Box 1
830 03 Bratislava 33
e-mail: irop@land.gov.sk
www.mprv.sk

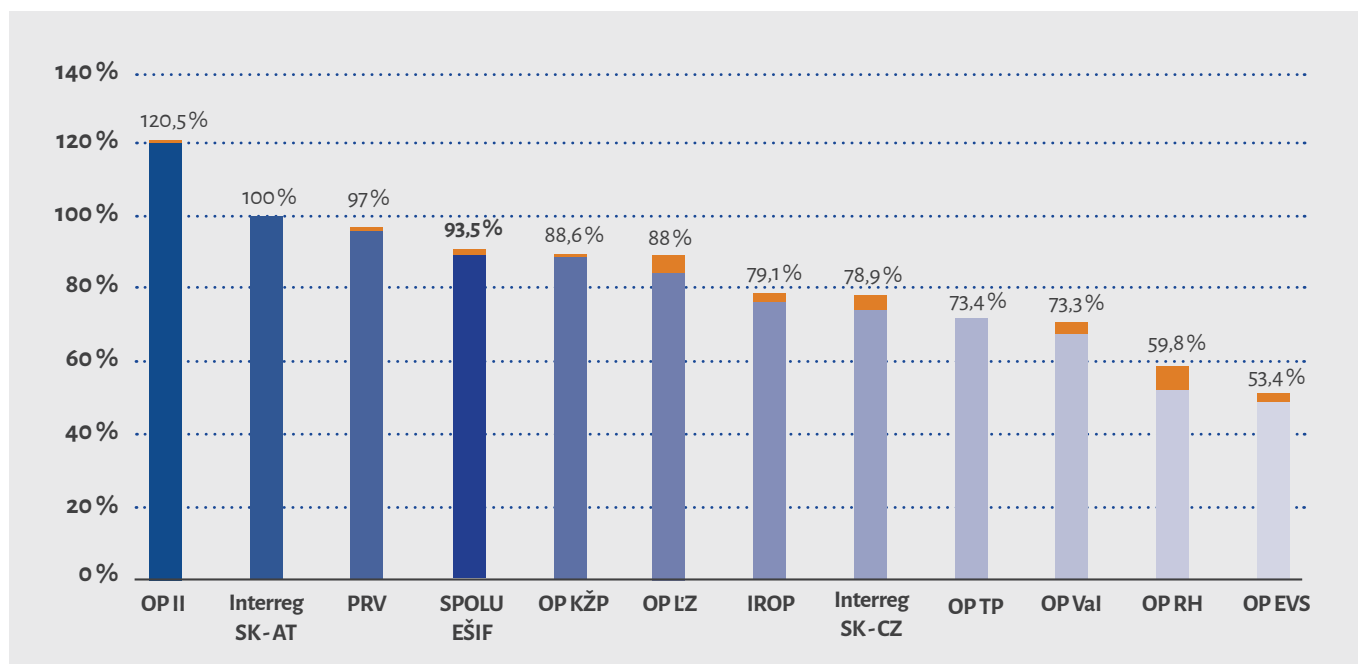
Stanislav Háber
Foto: autor

INFORMÁCIA O IMPLEMENTÁCII EŠIF K 31.10.2018

Z celkovej alokácie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na programové obdobie 2014 – 2020 (15,46 miliardy eur) sprístupnili riadiace orgány v platných výzvach a vyzvaniach pre potenciálnych žiadateľov nenávratného finančného príspevku ku dňu 31. 10. 2018 finančné prostriedky vo výške 14,42 miliardy eur, čo predstavuje 93,48 % z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 1: Podiel alokovaných zdrojov vo výzvach/vyzvaniach na celkovej alokácii (zdroje EÚ) jednotlivých programov a za EŠIF celkom k 31. 10. 2018 s označením mesačnej zmeny.

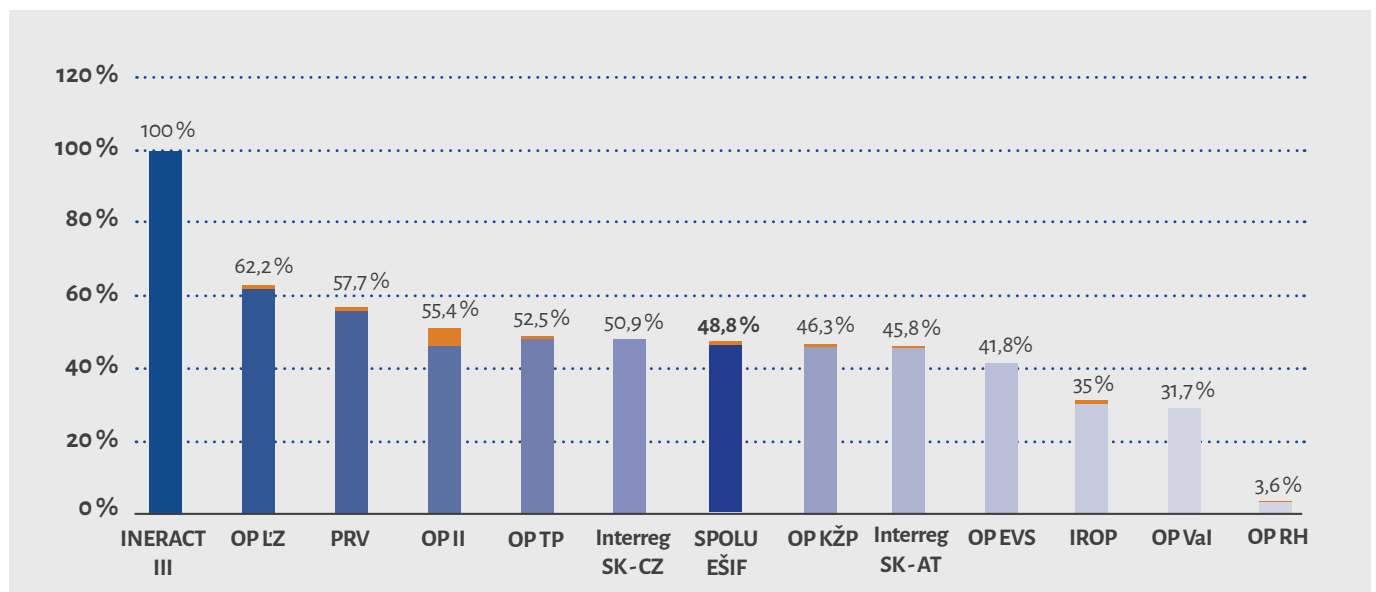
Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe exportu údajov z ITMS2014+ dňa 2. 11. 2018 a RO pre PRV.

Poznámka: V rámci PS INTERACT III sa nevyhlasujú výzvy, v rámci PRV sa za alokované zdroje vo výzvach/vyzvaniach uvádza alokácia na zverejnené výzvy na projektové opatrenia + alokácia na neprojektové opatrenia.

Za OP VAI sa nevykazuje výzva OPVaI-VA/DP/2016/1.2.1-02 (PVVC).

Ku dňu 31. 10. 2018 boli v SR za všetky fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 kontrahované prostriedky v hodnote 7,54 miliardy eur, čo predstavuje 48,78 % z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

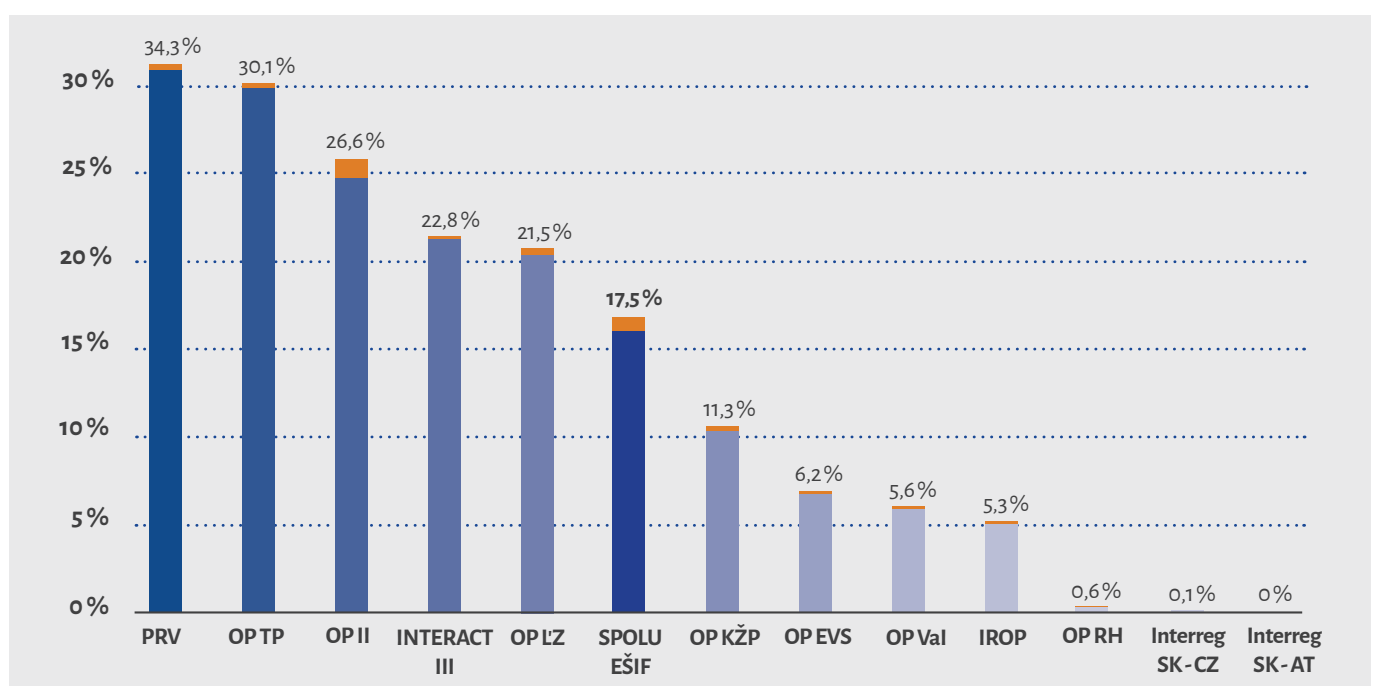
Graf č. 2: Podiel kontrahovania na alokácii jednotlivých programov a za EŠIF celkom (zdroje EÚ) k 31. 10. 2018 s označením mesačnej zmeny.

Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe exportu údajov z ITMS2014+ dňa 2. 11. 2018 a RO pre PRV, INTERACT III a Interreg V-A SK-AT.
 Poznámka: Kontrahovanie - suma príspevku zo zdrojov EÚ po odpočítaní zazmluvnených nečerpaných prostriedkov ukončených projektov, evidovaných v ITMS 2014+ a v IS PPA na základe: zmlúv o poskytnutí NFP alebo rozhodnutí o schválení žiadosti o NFP, ak je poskytovateľom a prijímateľom tá istá osoba alebo rozhodnutí o schválení žiadosti o podporu (len neprojektové opatrenia PRV).
 Za OP VAL sa nevykazuje kontrahovanie na výzvu OPVal-VA/DP/2016/1.2.1-02 (PVVC).

Ku dňu 31. 10. 2018 dosiahla SR za všetky fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 čerpanie na národnej úrovni 2,70 miliardy eur, čo predstavuje 17,49 % z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 3: Podiel čerpania na alokácii jednotlivých programov a za EŠIF celkom (zdroje EÚ) k 31. 10. 2018 s označením mesačnej zmeny.

Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe údajov z MF SR a RO pre PRV.

ENGLISH SUMMARY

HAVE A PLAN IN YOUR HEAD? TRANSFORM IT TO A PROJECT

With this slogan, the Office of the Government of the Slovak Republic launched a major EUGEN television, radio and online campaign on 13 August this year. EUGEN focuses on the visibility of projects supported by the European Union, as well as on the possibilities of spending the EU funds. A guide to successful projects is a young hitchhiker (Eugen) who travels around the country and comments on his tour. He becomes a chronicler of investments from the EU funds in Slovakia. One of the minor objectives of the campaign was to support visits to the eufondy.sk web site, and it was a success! Between 13 August and 15 November 2018, there were 3,368,200 visits to the website from 225,100 unique addresses – these are record-breaking figures.

ROADSHOW 2018 – THE COMPETITION IS ON!

In October, the first part of the competition was completed. The Roadshow competition is prepared and organized by the Office of the Government of the Slovak Republic for secondary school students. The aim of the competition is to inform young people about the EU fund support and inspire them in the preparation of specific project plans. The lecturers visited 20 towns and 30 schools in Slovakia. Each event consisted of an information meeting and a presentation during which secondary school students had the opportunity to learn about the principles of using the EU funds, as well as about specific information on operational programmes. The lecturers of the Office of the Government of the Slovak Republic explained the competition task, i.e. how to develop own and original project plan.

PROJECT FAIR WAS ABOUT PROJECTS, DISCUSSIONS AND COMPETITION

In October, representatives of more than 30 organizations from the Žilina region presented their successful projects supported by the European Union funds. In addition to the project promotion as such, project designers had the opportunity to meet and exchange experience. Hundreds of visitors came to see their presentation booths installed in the foyer of the University of Žilina on Wednesday, 17 October. “We wanted to demonstrate the strength and magnitude of what the European Union is doing for us directly through specific projects. We tried to select projects involving particular people – from schools, authorities, offices, municipalities, and from the University of Žilina” explained Alena Mičicová, Director of the Europe Direct Žilina Information Centre.

ROBERT HAJŠEL: WE WANT TO ATTRACT MAINLY YOUNG PEOPLE TO THE ELECTION

“The European Parliament is striving to do everything in its competence to ensure that people have enough information and knowledge about what this institution does for citizens, what it

deals with and where its place is in the decision-making process. The interest of the public in elections to the European Parliament is not comparable to, for example, the interest in elections to national parliaments or local governments. This is especially true in case of Slovakia. Therefore, the European Parliament has prepared the initiative entitled “This time I’m voting”. The initiative should encourage people to be interested in public affairs at the level of the European Union. It should enable them to engage in discussions on where the EU should heading, create a platform for citizens, schools, civic associations and non-governmental organisations to contribute their share to this discussion, thereby generating greater interest of the wide public in elections to the European Parliament,” said Robert Hajšel, Director of the European Parliament Office in Slovakia.

CONTINUING SUPPORT TO INTELLIGENT INNOVATION IN INDUSTRY

The Operational Programme Research and Innovation continues to support innovation and technological development in enterprises and comes with a new call focused on supporting and promoting smart innovation in industry. EUR 35 million was allocated to this new call, within which enterprises can receive a financial contribution to purchase long-term assets in order to introduce a combination of more elements of smart solutions in their operations.

DUJKA’S MILL HIGHLY INTERESTING AGAIN AFTER RECONSTRUCTION

Emil Dujka’s Mill stands in the village of Dohňany in Púchov District since 1936. At that time, it was a technically modern device driven by electric power. After 1989, however, the unique mill became one of the many monuments in Slovakia that began to deteriorate, and thus it was not very attractive in terms of tourism. “This was one of the reasons why we prepared a project in 2010, entitled “Reconstruction of historical mills in the borderland villages of Dohňany and Mikulůvka. The project was supported from European funds, specifically from Cross-border Cooperation Operational Programme Slovak Republic – Czech Republic 2007–2013, where the total costs amounted to almost EUR 300,000,” said Dohňany Major Milan Panáček. This place became of great interest after the mill was restored.

WINNING SCHOOLS AWARDED

Secondary schools whose teams succeeded in the Roadshow 2017 competition were awarded in November by representatives of the Office of the Government of the Slovak Republic in the towns of Snina, Skalica and Modra. It was a competition in the preparation and development of project intentions according to the actual calls or the focus of the individual operational programmes within the framework of the EU funds spending. As part of Roadshow 2017,

representatives of the Office of the Government of the Slovak Republic visited 18 Slovak towns and 32 secondary schools. Finally, the expert jury selected 3 projects that met the criteria of feasibility, innovation, needs in the region, as well as synergy.

CONSULTING ON EU FUNDS WILL CONTINUE

In November in Nitra, Deputy Prime Minister Richard Raši and Milan Belica, Nitra Region President, announced the continuation of a successful project of Information and Consulting Centres. The model of free counselling for municipalities, firms and associations interested in financing from the EU Funds is currently coming to its said end, but it will continue until 2021. At the nationwide level, almost 8,000 people participated in 2,822 consulting sessions and 176 seminars organized as part of the Information and Consulting Centres project. The clients of the Information and Consulting Centres in all regional capitals except Bratislava submitted 1,919 applications for a non-repayable financial contribution with a success rate of up to 66 %. And the interest in consulting is still increasing.

DIRECTLY MANAGED PROGRAMMES OFFER THE POTENTIAL TO BE USED

“Programmes directly managed by the European Commission offer additional resources for the country, as well as the opportunity to engage in strategic networks and partnerships in the Pan-European area. These programmes serve to improve the cooperation of EU Member States in addressing common problems and in a common approach to development challenges. These tools are multi-annual and are financed directly from the EU budget. Through the multi-annual financial framework for 2014 – 2020, more than EUR 100 billion was allocated to implement the above-mentioned tools, and the amount will increase even more for the 2021 – 2027 programming period. The ability to effectively and efficiently use available EU financial resources in national programmes but also in international cooperation programmes will result in supporting the development of the country and its regions, as well as the improvement of credibility of the Slovak Republic,” said Denisa Žiláková, General Director of the Central Coordination Body section at the Office of the Deputy Prime Minister of the Slovak Republic for Investment and Informatization.

ANOTHER REVIVAL OF WOOD AND STONE IN ORAVA

Today’s woodcarvers and stonemasons in the Orava region have a rich history to build on. Even nowadays the revival of traditions draws from the obvious cooperation between the Slovaks and the Poles on both sides of the border. This important cultural attribute and element of our common cultural heritage is developed through an EU funded project. In the project, woodcarvers and stonemasons meet and create together, prepare exhibitions, write a Baedeker guide and shoot a documentary film. “We want to find and present naïve artists, their work and workshops, encourage art work creation and joint activities. Our goals include providing room for further work and education of new artists. We intend to publish the Baedeker guide and create a comprehensive offer in order to present the activities and exhibitions dedicated to stonemasonry and woodcarving as

a comprehensive product in the field of cultural tourism,” said Miroslav Žabenský, Director of Orava Cultural Centre about the project intentions.

GROUNDWATER IS AMONG OUR HIDDEN TREASURES

The State Geological Institute of Dionýz Štúr is working on a project that allows scientists to monitor the water yield, chemical and microbiological composition of water flowing from the Krásnohorská Cave (called the Buzgó Spring), as well as from other karst water discharges in the cave and its surroundings. In addition, the Institute has developed and tested a unique prototype of a device that permanently monitors water quality and, in the event of deterioration, stops water intake until its quality improves.

VIDEO-SPOT COMPETITION WINNERS ARE KNOWN

The development of the town of Spišská Nová Ves and the EU funds was the topic of the winning video-spot in the 2018 competition entitled “How the EU funds helped my region and town”. The author of the video-spot Mária Dirgová from the Matej Bel University in Banská Bystrica reached the expert jury with her highly professional work. The seventh video-spot competition for students of Slovak secondary schools and universities was organised by the Government Office of the Slovak Republic in the spring of 2018. Young authors submitted to the competition their works in which they presented their own views of everything that had changed in their surroundings with the help of the EU funds.

THE MOST BEAUTIFUL “THANK YOU” IS WHEN A CHILD HUGS YOU SAYING THEY DO NOT WANT TO GO HOME

Many passers-by stop at the schoolyard of the Kindergarten in Radvanská Street in Banská Bystrica. The climbing wall follows the slope under a nearby school, jungle gyms look like locomotives, sandpits are clean and maintained. The surfaces around the playground are paved with recycled rubber tiles that can dampen the eventual fall. According to Jana Zacharová, Director in Charge, even saying goodbye everyday and going home can be sometimes very touching: “Children give us hugs saying they do not want to go home. That is the most beautiful “Thank you”. The city of Banská Bystrica has decided for the project of reconstructing the Kindergarten in Radvanská Street for pragmatic reasons. There were unused premises of the elementary school, but they were not suitable for construction of a new kindergarten. It was necessary to reconstruct the building in required shape and form, and we managed that thanks to the contribution from the European Regional Development Fund.

INFORMATION ON THE ESIF IMPLEMENTATION AS OF 31 OCTOBER 2018

Out of the total allocation of the European Structural and Investment Funds (ESIF) for the 2014–2020 Programming Period (i.e. EUR 15.46 billion), the Managing Authorities made funding of non-repayable financial contribution in the valid calls available to potential applicants for non-repayable financial contribution in the amount of EUR 14.42 billion as of 31 October 2018, representing 93.48% % of the total allocation (source: EU). ■

EUROKOMPAS

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Námestie slobody 1

813 70 Bratislava

www.eufondy.sk

www.nsrr.sk
